



הבטחת רבינו
מי שישתדל
בהדפסת
ספריו יהיה
לו המזכיר
למזכיר

הארי החי

פנינים נפלאים מתורתו של

המהר"א"ל צינץ

הגאון הפי אריה לייב צינץ זי"ע מפלאצק

גיליון ש"צ, שמחת תורה תשפ"ז

מכון להוצאה הרשה ומפוזרת
של ספרי מהר"א"ל צינץ זי"ע

ת.ד. 3498 אשדוד 77134
טל': 08-8648989
פקס: 08-8648686
tzintz@tzintz.org



אין סגולה פתורה - אין עוסקיה פישאראל

דוד המלך תלה את הצלחותיו - בזכות לומדי התורה

חשבת דרכי ואשיבה רגלי אל עדתי (תהלים קיט, נט).

יש לפרש בדרך צחות, על פי הפסוק (שמואל ב ח, טו-טז): "וַיְהִי דָּוִד עֹשֶׂה מִשְׁפָּט וַעֲדָקָה... וַיֹּאבֵב בָּן צְרוּיָה עַל הַצָּבָא". והיינו, שדוד - על אף שהיה מלך גדול ועצום - מכל מקום לא תלה את הצלחותיו הרבות בכוחו וגבורתו, כי אם בזכות לומדי התורה. וכך, בכל פעם שהיה יוצא לקרב, דואג היה לשלוח מנה יפה לבתי מדרשות כדי להחזיק ידי לומדי תורה. והוא שאמר 'וַאֲשֵׁבֶתִי דָרְכֵי' - אף אם כבר יצאתי לדרכי למקום פלוני, והיינו למערכות המלחמה, מכל מקום חישבתי את דרכי ובדקתי אם כבר החזקתי בידי לומדי תורה. ואם ראיתי שטרם עשיתי זאת, הרי מיד 'וַאֲשֵׁבֶתִי רַגְלִי אֶל עַדְתִּי' - היו רגלי מוליכות אותי מאליהן אל בתי כנסיות ובתי מדרשות להחזיק את ידי עמלי התורה, שבזכותם רואה אני הצלחה במלחמותי, שכן "עץ חיים היא למחזיקים בה".

(קומץ המנחה - פרשת ואתחנן)

עיקר הכח כדי לנצח את היצר הרע הוא על ידי התורה

אמרו בגמרא (ברכות לב, א) שהמקור לכך שחסידים הראשונים היו שוהים שעה אחת קודם תפילתם ושעה אחת לאחר תפילתם, הוא ממה שנאמר: "וַאֲשֵׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתָךְ" - דהיינו הישיבה שלפני התפילה, ולאחר מכן "עוֹד יְהַלְלוּךָ סֵלָה" - זו התפילה עצמה. וכן מהפסוק (תהלים קמ, יד): "אֵף צַדִּיקִים יוֹדוּ לְשִׁמְךָ" (שזו התפילה), ולאחר מכן "יִשְׁבּוּ יִשְׂרָאֵל אֶת פִּנְיָךְ", למדו שיש לשהות גם לאחר התפילה.

והנה הקשה הראי"ף (בפירושו על העין יעקב, ברכות שס), שאם המקור לדין הישיבה לפני התפילה נלמד מפסוק, מדוע אין זה חיוב על כל אדם? וכן יש להבין, מניין למדים שיעור של שעה לישיבה זו של שהייה לפני ואחרי התפילה?

ויש ליישב, שהלא בפסוק נאמר "וַאֲשֵׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתָךְ", וכיוון שנאמר בלשון זו, משמע שאין הפסוק מדבר בכל אדם, אלא אומר כי מאושר הוא מי שאכן עושה כן ממידת חסידות. וכיוון שנאמר "עוֹד יְהַלְלוּךָ סֵלָה",

והמילה 'עוד' היא לשון תוספת - כלומר שהתפילה (יהללך) באה כתוספת על הישיבה שלפניה - והרי הכלל הוא שלעולם אין התוספת מרובה על העיקר. אם כן, יש ללמוד ששיעור הישיבה שלפני התפילה היה לכל הפחות שעה; שכיוון שהתפילה (שהיא התוספת לישיבה) ארכה שעה, הרי שהעיקר (שהוא הישיבה שלפניה) היה בוודאי גם כן שעה.

והנה, בגמרא (שם) חישבו שאם היו עוסקים בכל תפילה שלוש שעות, נמצא שתשע שעות מהיום עסקו בתפילות. הקשה הגמרא: אם כן, תורתם היאך משתמרת ומלאכתם היאך נעשית? ויישבו: מתוך שחסידים הם, תורתם משתמרת ומלאכתם מתברכת. וכיוון שכן, הלא מוכח שמדובר במי שכבר מילאו כרסם בתורה, שאם לא כן אין להם תורה שתשתמר בעת שעוסקים שעות ארוכות בתפילה. וזו מדרגה גדולה ביותר, שיוכל אדם לדעת בעצמו שדי לו בעיסוק מועט בתורה כדי לחזור על משנתו ושלל ישכח ממנה שום דבר. והוא שאמר הכתוב: "וַאֲשֵׁרִי יוֹשְׁבֵי בֵיתָךְ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֵלָה" - אשרי האיש שכבר הגיע למדרגה זו של "עוד יהללך סלה", שמילא כריסו בתורה כל כך, עד שיכול להרשות לעצמו לעסוק רוב יומו בתפילה.

אך כדי שלא יבוא כל אדם לומר כן, שאף הוא במדרגת חסידות שכזו ויכול למעט בלימודו, ממשיך הכתוב ואומר (תהלים פד, ו): "וַאֲשֵׁרִי אֶדְם עוֹד לוֹ בָּךְ מִסְּלוֹת בִּלְבָבְךָ". ואמרו בילקוט, שכן נדרש הפסוק: "וַאֲשֵׁרִי אֶדְם עוֹד לוֹ בָּךְ" - יכול לכלל תלמוד לומר: 'מִסְּלוֹת בִּלְבָבְךָ'.

והיינו, כי כדי להגיע למדרגה זו של לימוד התורה שעיסוק מועט בה במשך היום הוא משתמר בקרבו, צריך האדם סייעתא דשמיא מיוחדת - 'עוז לו בך'. והוא ששאלו בילקוט: "יכול לכלל" - יכול שכל אדם יעשה כן ויעסוק תשע שעות מיומו בתפילה? והשיבו שזהו שאמר הכתוב 'מִסְּלוֹת בִּלְבָבְךָ'. שכן עיקר הכוח לנצח את היצר הרע הוא על ידי עיסוק בתורה, ונמצא שמי שיכול לעסוק רוב יומו בתפילה הוא רק חסיד גדול כזה שכבר עקר את היצר הרע מליבו, ויש לו מסילות של יושר בשני צידי הלב (הן בצד שבו יושב יצר הטוב והן בצד שבו שוכן יצר הרע). רק הוא יכול לעסוק כמעט כל יומו בתפילה ללא חשש.

(קומץ המנחה - פרשת מטות)

פניני דרוש

סוד ההרחבה של נחלת גד - כוחה של קדושה להרחיב את המקום הפיזי

היא שגורמת להתפשטות הארץ, כמו הדבר הרוחני שאינו נגדר במקום הפיזי. משום כך "לא אמר אדם צר לי המקום שאליו בירושלים" (אבות פ"ה, משנה ה'), לפי שהייתה מתרחבת מכל צד.

וזו הייתה ברכת משה: שגם לגד, אף שהם חונים בעבר הירדן, תהיה הרחבה זו שיתרחב להם המקום. ואמר שזכות זו תעמוד להם בזכות מה שעברו חלוצים במלחמה לפני אחיהם, כמו שכתוב: 'וְטָרַף יָרֹעֶ אֶף קָדָד'.

(קומץ המנחה - פרשת ואתחנן)

וְלָגַד אָמַר פְּרוּחַ מְרַחֵב גֹּד כְּלָבִיא שְׂכוֹן יִטְרֵף יָרֹעֶ אֶף קָדָד (דברים לג, כ).

עניין אומרו 'ברוך מרחיב גד', ייתכן לפרש על פי מה שהובא באגדת דחורבן (גיטין נ, א) על כמה מקומות בארץ ישראל שהיו מחזיקים כפליים כיוצאי מצרים, ועתה אפילו שישים ריבוא קנים אינם מחזיקים. כי 'ארץ צבי' כתיב בה - שאין היא מחזקת עכשיו, אך כשישראל היו עליה הייתה מתרחבת.

והנה לשבט גד לא היה מקום להרחיב, שהרי גבולו סמוך לים, וכמו שפירש הרא"ם המזרחי (כאן). אולם בארץ ישראל, התפשטות הקדושה

חדש!

ניתן לשמוע בכל שבוע דבר תורה מרבנו המהר"א"ל צינץ על פרשת השבוע,

מפי המשפיע הרב הגאון רבי ברוך שוורץ שליט"א 08-8648989 שלוחה 5 מרבני המכון ומו"ץ באוצר הפוסקים

דרוש לבאר סוף התורה לתחילתה

סמיכת "לעיני כל ישראל" ל"בראשית"

יש לבאר את סמיכות סיום התורה, "לעיני כל ישראל", לתחילתה במילה "בראשית", על פי פירושו של רש"י לפסוק "ולכל היד החזקה" - ששיבר משה את הלוחות לעיני כל ישראל.

איתא בילקוט שמעוני שמשה רבינו חשש ואמר: שמא מִשְׁאָמוֹת, תיקרא התורה על שם אחר? והשיב לו הקב"ה: חס ושלום, על שמך היא נקראת, שנאמר "זָכְרוּ תֹנֶת מִשֶּׁה עֶבְדִּי". ולכאורה תמוה, מדוע שחשש משה שהתורה תיקרא על שם מי שלא עמל בה? אולם הדבר מובן על פי דברי הגמרא (סוטה יג, ב) שאין המצווה נקראת אלא על שם מי שגומרה. וכידוע (בבא בתרא טו, א), את שמונת הפסוקים האחרונים בתורה, החל מ"וַיָּמָת שָׁם מִשֶּׁה", כתב יהושע. מכיוון שמשה לא השלים כביכול את כתיבת התורה בפועל, חשש שתיקרא בשם אחר. ההסבר העמוק לכך טמון בהבנת מהותה של התורה. התורה בעצמותה בנויה מצירופי שמות קדושים, וכל הסיפורים המופיעים בה אינם אלא 'לבושים' שבהם נתלבשו אותיות התורה בעולם הזה. לאמיתו של דבר, התורה כולה נגמרה והושלמה לחלוטין על ידי משה; אלא שלאחר מיתתו, נצטרפו אותן אותיות עצמן והתלבשו בצירוף המילים "וַיָּמָת שָׁם מִשֶּׁה". בדיוק כפי שאילו לא היו חוטאים בעדת קורח או במרגלים, התורה לא הייתה חסרה חלילה, אלא מתלבשת בלבוש רוחני אחר.

הבדל מהותי זה ניכר בין הלוחות הראשונים לשניים. בלוחות הראשונים הייתה כלולה התורה בשלמותה הפנימית והרוחנית. באותה שעה זכו ישראל להשגה עליונה וראו בחוש כיצד התורה כולה כלולה בהם, ללא כל חיסרון. במצב זה, פשיטא שהתורה שייכת כולה למשה. אולם משחטאו בעגל, נשברו הלוחות, והתורה הוצרכה להתלבש בלוחות שניות - בלבושים גשמיים וסיפורים ארציים, בהתאם לעכירותו של העולם.

לכן חותמת התורה במילים: "ולכל היד החזקה... אֲשֶׁר עָשָׂה מִשֶּׁה

לְעֵינֵי כָל יִשְׂרָאֵל" - הרמז הוא לשבירת הלוחות הראשונים. באותו רגע, ראו כל ישראל את פנימיות התורה והשיגו שכולה, ללא יוצא מן הכלל, ניתנה והושלמה על ידי משה. משום כך הבטיחו הקב"ה: "זכרו תורת משה עבדי".

בכך מיושבת להפליא סמיכות סוף התורה לתחילתה. התורה פותחת באות ב"ת - "בראשית", לרמז שקיומו של העולם (שנברא בשביל התורה שנקראת 'ראשית') מושגת כעת על הלוחות השניות, לאחר שלא הצליחו ישראל לשמור על מעלתם הרוחנית של הלוחות הראשונים. כך מתחבר סוף התורה - שבירת הלוחות הראשונים ("לעיני כל ישראל") - לתחילתה באות ב"ת, המבטאת את הלוחות השניים שבהם מתקיים העולם.

(קומץ המנחה - דרוש לבאר סוף התורה לתחילתה)

אי אפשר להבין את התורה שבכתב מבלי התורה שבעל פה

התורה פותחת בב' - בראשית, ומסיימת בל' - לעיני כל ישראל. ויחד הן לב כנגד ל"ב נתיבות חכמה. והנה לכאורה היתה התורה צריכה לפתוח בל' ולסיים בב' שיהיו ל"ב נתיבות חכמה כסדרן. אלא שסוד עמוק יש כאן, להורות שהתורה היא בלתי מושגת - ומשום שאי אפשר לעמוד על הבנת התורה שבכתב מבלי השגת התורה שבעל פה שהיא נסתרת. ולכן צירוף ל"ב נתיבות החכמה שבתורה הוא הפוך והיא המילה 'בל' המורה על שלילה, לומר שבל ניתן להשיג סוד התורה על ידי התורה שבכתב בלבד.

והוא שאמר דוד המלך על הגויים - **ומשפטים בל ידעום**, אף אם הגויים יעתיקו את כתב התורה, מכל מקום **בל ידעום** - לא יוכלו לעמוד על סודה, שהרי אין לה מובן בלא התורה שבעל פה המכוסה וטמונה ואותה אינם יכולים להשיג.

(קומץ המנחה - דרוש לבאר סוף התורה לתחילתה)

פניני ישועות

תרומת החס"ד החודשית שהובילה לעסקת הדירה המושלמת!

דירה ראויה במהרה, מתוך הרחבת הדעת. הישועה הגיעה בצעדי ענק ובהשגחה פרטית פלאית. זמן קצר בלבד לאחר ייסוד הוראת הקבע, כאילו

הוסרו כל המחסומים באחת. הגיעה לידיהם הצעה מדויקת לדירה שענתה על כל דרישותיהם. העסקה, שהייתה נראית מסובכת וקשה קודם לכן, התקדמה הפעם בצורה חלקה ומהירה עד לחתימת החוזה בשעה טובה ומוצלחת.

"אין לנו ספק שזהו נס גלוי", שיתפו

בני משפחת קופלוביץ ברגש רב. "ברגע שזכינו לקחת חלק קבוע בהוצאת ספרי הצדיק עם הוראת הקבע של החס"ד, ראינו בחוש כיצד השערים פשוט נפתחים וזכינו למצוא את הדירה המיוחלת מעל לכל גדר הטבע".

"ברגע שזכינו לקחת חלק קבוע בהוצאת ספרי הצדיק עם הוראת הקבע של החס"ד, ראינו בחוש כיצד השערים פשוט נפתחים וזכינו למצוא את הדירה המיוחלת מעל לכל גדר הטבע"

רכישת דירה היא אחד האתגרים הגדולים והמורכבים ביותר, וכך חשו גם בני משפחת קופלוביץ. במשך תקופה ארוכה הם ניסו למצוא קורת גג מתאימה שתוכל לשרת את צרכי המשפחה, אך שוב ושוב נתקלו בקשיים. כל ההצעות שעמדו על הפרק נפלו בזו אחר זו, והמשא ומתן תמיד נתקע ברגע האחרון מסיבות בלתי צפויות. תחושת התסכול והדאגה החלה להעיק על בני הבית.

כשהבינו כי בדרך הטבע המאמצים אינם נושאים פרי, החליטו בני המשפחה לחפש סייעתא דשמיא בכוחה של תורה. הם פנו למשרדי המכון וייסדו הוראת קבע חודשית בסך 72 שקלים, כמניין חס"ד, למען הדפסת ספרי רבנו המהרא"ל צינץ זי"ע. הם ביקשו להקדיש את הזכות העצומה הזו כדי שהצדיק יעמוד להם כמליץ יושר למצוא

ניתן להזמין חנים את ספרי רבנו לבתי מדרש וישיבות

08-864-89-89

ארה"ב: 718-2592395

להשתתפות בהדפסת הספרים לקיום צוואתו של הגאון זי"ע ולזכות בהבטחתו